

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, RUGSĖJO-SEPTEMBER 9, 2017 • Vol. CVIII NR. 104

Kaina 2 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-08-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 159 dienos!

Vyturio lituanistinė mokykla.

Mokyklos archyvo nuotr.

Mieli lituanistinių mokyklų mokytojai, tėveliai, moksleiviai,

Nuoširdžiai sveikiname visą JAV Lietuvių Bendruomenės lituanistinių mokyklų šeimą su naujųjų mokslo metų pradžia.

Šie mokslo metai ypatingi – kartu su visais lietuviais pasaulyje švėsime šimtąsias Lietuvos valstybės atkūrimo metines. Lituanistinėje mokykloje ugdoma pagarba savajai Bendruomenei, skiepijama meilė ir pagarba mūsų visų Tėvynei Lietuvai, čia formuojama lietuviškoji pasaulėjauta ir bendražmogiškosios vertybės.

Dėkojame mokytojams ir tėveliams už pasišventimą ir atsakomybę, už gyvo patriotizmo pavyzdį. Linkime, kad naujaisiais mokslo metais mokinukus lydėtų pažinimo džiaugsmas, o visą mokyklų bendruomenę tarpusavio bendradarbiavimo šiluma.

JAV LB Švietimo taryba

ŠIAME NUMERYJE:

Kaip lietuviai grybauja Amerikoje – 3 psl.

Pasaulio šokėjas, gimęs Kaune – 7 psl.

Mėnišką vasarą

Įvairių valstijų mažiesiems lietuviams

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Lietuvių vaikų vasaros poilsio ir kūrybos stovyklų geografija plečiama: šią vasarą Čikagoje, Baltimorėje, kitą gal dar daugiau – Los Angeles, CA, New Haven, CT ir New Jersey, NY...

Vasara baigėsi, tačiau jos išpūdziai dar negreitai išblės. Maždaug pusšimčiui Čikagos ir Baltimorės mažųjų lietuvių jų vasarą papuošė žavios akimirkos, kartu su bendraamžiais praleistos stovyklose „Kūrybinės vasaros dirbtuvės“. Vaikų laikas prabėgo mokantis kurti: piešti, lipdyti, siūti lėles, ir visaip meistrauti, iš audinio gabalėlių ant popieriaus lapo suklijuoti istorinių asmenybių portretus, fotografuoti ir, aišku savaime, būti kartu. Šiose dienose stovyklose su mažaisiais dirbo

Baltimorės apylinkėse gyvenantys mažieji lietuviai stovyklautojai ilgai nepamirš stovyklos išpūdzių. Stovyklos organizatorių nuotr.

fotomenininkas iš Lietuvos Jonas Staselis, pedagogės Sigita Kazlienė, Jolanta Lechavičienė, taip pat Čikagos apylinkėse gyvenanti dailininkė Julija Kazilaitė-Antanavičienė. Apie antrus metus sėkmingai vystomą ir plečiamą

vaikų poilsio projektą pasakojo JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Kultūros tarybos pirmininkė ir viena iš šio vaikų vasaros poilsio sumanytojų bei organizatorių Austėja Sruoga.

Nukelta į 5 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

75 metus, kaip didžiulis laivas, turėjo daug kapitonų (klebonų). Ypač per paskutiniuosius 20 metų per visas audras Juozas Pupius, kaip laivo šturmanas, prižiūrėjo, kad laivas plauktų teisinga kryptimi dėl bendros mūsų visų gerovės. Juozas Pupius nesileido į skirtingų nuomonių blaškymąsi. Jis prižiūrėjo, kad mūsų parapija tarnautų Dievui ir lietuvių išlaikymui. Šitą pareigą Juozas Pupius išpildė kaip tikras laivo šturmanas”.

Violeta Gedgaudienė: „Yra senas lietuviškas posakis: 'ir prie tanciaus, ir prie rožančiaus'. Juozą pirmą kartą pamaciau iš tolo, dar būdama studentė, kai kažkokia proga lankiausi jaunimo šokiuose Čikagoje. Viduryje šokančių porų labai dailiai ir vikriai sukosi aukštas tamsiaplaukis jaunas vyras. Netrukus Juozo širdį užbūrė Lilė, ir jie atvyko į Los Angeles. Tada jau asmeniškai susipažinau su Juozu Los Angeles dramų sambūryje, ir įvairiomis progomis teko su juo vaidinti, dalyvauti meninėse programose, deklamuoti. Lilė mielai ir noriai įsijungė į Lietuvių Bendruomenės ir labdarinę veiklą. Jau daug metų mes matome abu Pupius, uoliai dalyvaujančius parapijos gyvenime, kasdien po šv. Mišių Juozas be jokio atpildo talkina parapijai raštinės darbuose. Jis taip pat keletą metų buvo lietuviškos mokyklos vedėjas, talkino tėvų komitetui.

Lietuvių Bendruomenės vardu tariu nuoširdų ačiū už Juozo ir Lilės dosnumą, artimą bendravimą visose LB darbo srityse – švietimo, kultūros, labdaros, lietuviybės išlaikymo”.

Dalilė Polikaitienė: „Mielai Lilė ir Juozai, Los Angeles ateitininkų vardu linkiu jums laimingos kelionės ir gražaus išsikūrimo Čikagoje, arti Andriaus ir jo šeimos, arti giminaičių. Daug metų bendravome ir kartu dalyvavome ateitininkų suėjimuose, šventėse, parodose ir Advento agapėse. Ačiū, Lilė, už šimtus sumuštinų ir pyragų, kuriuos įvairioms progoms gaminau. Ačiū už draugystę. Linkime Dievo palaimos kelionėje ir prašome dažnai surasti progą apsilankyti Ateitininkų namuose Lemonte.

Ilgam pasiliks gražūs prisiminimai, kai 1988–2010 m. kiekvieną rudenį šv. Kazimiero parapija organizuodavo savaitgalio susikaupimus Californijos San Luis Rey misijoje, netoli Oceanside miesto. (Nuo 2005 m. susikaupimo savaitgaliai vykdavo Mary and Joseph rekolekcijų namuose, arčiau Los Angeles). Ramioje, buvusio pranciškonų vienuolyno aplinkoje dalyviai praleisdavo kelias savaitgalio dienas kartu su svečiais dvasininkais. Juozas visada būdavo svečio kunigo dešinioji ranka, padėdavo pasiruošti šv. Mišioms ir visuomet patarnaudavo prie altoriaus”.

Šv. Kazimiero parapijos vardu kalbėjo Jūratė Venckienė ir išteikė prisiminimui laikrodį su padėkos žodžiais už daugelio metų brangų darbą parapijos labui. Algimantas Žemaitaitis šventę baigė savo sukurtomis eilėmis, dedikuotomis Lilėi ir Juozui Pupiams:

*Sapnavo Juozas kartu su Lilė,
Kad jau Los Angelėj jiems nėra gerai,
Namukas ant Wawonos nusibodo,
Čikagoje užbaigt dienas gal būtų neblogai.
Pakelt sparnus čia pat nusprendė,
Pas sūnų, marčia, pas anūkę – bus šilčiau.
Sudiev parapijai,
nusenusiems teatralams,
Mielai draugai,
tenais mums bus geriau.
...Tad ką darysi?...*

Meniškos vasaros – įvairių valstijų mažiesiems lietuviams

Atkelta iš 1 psl.

Šiais metais Lietuvos Kultūros tarybos (LKT) ir Lietuvių Fondo remiamos vaikų dienos stovyklos buvo surengtos Lemonte esančiuose Ateitininkų namuose. Per dvi stovyklos pamainas, kurių kiekviena truko vieną savaitę, čia ilsėjosi ir kūrė 40 vaikų, kurių amžius buvo nuo penkerių iki dvylikos metų. Tokia pat stovykla šią vasarą buvo pirmą kartą surengta ir Baltimorėje, kur stovyklautojus į savo namus priėmė viena lietuvių šeima. Ir Ateitininkų namuose, ir Baltimorėje vaikai visą dieną leisdavo stovykloje, o vakare grįždavo į savo namus pernaktoti. Kitą dieną vėl atvykdavo būti kartu ir mokytis ko nors naujo.

A. Sruoga prisiminė, kad idėja surengti stovyklą lietuvių vaikams, augantiems Amerikoje, kilo prieš dvejus metus. Tuomet Austėjos ir Vytauto Sruogų namuose buvo apsistoję aktorius Rolandas Kazlas su žmona Sigita. Aktorius ir grupė „Pakeleiviai“ buvo atvežę į Čikagą parodyti savo parengtą programą „Į kitą laiko pusę”.

„Tos viešnagės metu su Sigita, kuri yra istorijos mokytoja, kalbėdavomės įvairiomis temomis. Kartą pokalbis pakrypo apie vaikų vasaros stovyklas. Ir apie tai, kad būtų puiku Amerikoje gimusiems ir augantiems mūsų mažiesiems lietuviams perteikti tą lietuviybės dvasią šiuolaikiškaisiais metodais. Nutarėme, kad mokytis apie Lietuvą reikia žaidžiant ir kuriant kartu su vaikais. Ir kad tuos mokymus įkvėptų ne tik istorinės, bet ir šiuolaikiškos su Lietuva susijusios temos, kurias vaikams perteikti galėtų Lietuvoje dirbantys pedagogai”, – pasakojo A. Sruoga.

Jos abi su S. Kazliene, nieko nelaukdamos, pokalbiuose gimusias idėjas ėmėsi įgyvendinti. A. Sruoga parašė projektą LF ir LKT. Su juo susipažinusios šios abi institucijos skyrė šiek tiek pinigų būsimai JAV lietuvių vaikų poilsio ir kūrybos stovyklai.

Pirmoji stovykla buvo surengta praėjusių metų vasarą, dirbti joje su vaikais buvo atvykę keli pedagogai iš Lietuvos. Jiems talkino kūrybinių idėjų nestokojanti vietinė profesionali dailininkė Julija Kazilaitė-Antanavičienė. Dvi stovyklos pamainos, kuriose iš viso stovyklavo 40 mokinių, puikiai pasiteisino. Trijų mokytojų vadovaujami stovyklautojai žaisdami ir kurdami susipažino su lietuviškų pinigų istorija, ta proga patys kūrė ir gamino kapšelius pinigams laikyti. O į lietuvišką pasaką „Eglė žalčių karalienė” buvo pažvelgta netikėtu kampu – vaikai iš tuščių plastikinių buteliukų kūrė žalčius. Tuo pačiu dar kartą išgirdo ir patys išitikino, koks svarbus darbas yra rūšiuoti buitines atliekas.

Šių metų vasarą vaikų stovyklos geografija išsiplėtė. Po dviejų stovyklos pamainų, surengtų Ateitininkų namuose Lemonte, vadovai susikrovė lagaminus ir išvyko pas kitus stovyklautojus į Maryland valstijoje esantį Baltimorės miestą.

Šios vasaros mažieji stovyklautojai mokėsi fotografuoti (tam kiekvienas vaikas gavo po naują fotoaparata). Tiesa, paprastą, bet labai tinkantį ypač jauno amžiaus pradedantiems fotomenininkams). Kaip sukurti būsimos nuotraukos kompoziciją, priartinti vaizdą, surasti geriausią apšvietimą, išgauti ryškiausias spalvas – šių fo-

Meno stovyklų vadovės (iš k.): J. Kazilaitė-Antanavičienė, S. Kazliene ir J. Lechavičienė. Stovyklos rengėjų nuotr.

Čikagos apylinkių stovyklautojai su savo mokytoju Jonu Staseliu parodė, kas išmokta per fotografijos pamokas.

tografijos žinių vaikai gavo iš patyrusio Lietuvos fotomenininko ir spaudos žurnalisto Jono Staselio. Dirbdamos su stovyklautojais, išmonės nestokojo ir J. Kazilaitė-Antanavičienė, S. Kazliene, J. Lechavičienė.

Vaikai siuvo, lipdė lėles, kiekvienas savo kūrinui suteikdamas ypatingą charakterį. Stovyklautojams dienos neprailgo, nes jiems nepritrūko nei skanaus maisto, nei žaidimų. Kai kurie mažieji paskutinę stovyklos dieną atsiveikindami nenorėjo iš savo glėbio paleisti vadovių. Vienas kitas braukė išsiskyrimo ašaras.

„Turiu pasakyti, kad stovyklose dirbusios moterys vaikų tautinio švietimo ir kūrybiškumo lavinimo idėjai aukojo savo laisvalaikį, atostogas ir jėgas. Jos ne tik vadovavo mažųjų užsiėmimams, prižiūrėjo žaidžiančius stovyklautojus, bet ir pačios gamino maistą”, – sakė A. Sruoga. JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė atskleidė ateities planus: JAV mažųjų lietuvių kūrybinių vasaros stovyklų geografiją numatoma kasmet vis labiau plėsti. Kitais metais planuojama į vasaros dienos stovyklas pakviesti Los Angeles, CA ir New Jersey, NJ, New Haven, CT, mažuosius lietuvius. Numatoma, kad netolimoje ateityje tokios stovyklos išsiplės ir už JAV ribų, pasieks Pietų Ameriką ir tas vietas Europoje, kur gyvena gausiausias lietuvių emigrantų bendruomenės. A. Sruoga patikino, kad be LF ir LKT paramos šis projektas tikrai nebūtų galėjęs gyvuoti.

Pažintis su Lietuvos istorija – kuriant Barbaros Radvilaitės ir Žygimanto Augusto portretus.

Kiekvieno autoriaus lėlė – pati nuostabiausia.